

OHJE vaikutusten ennakoarviointiin (EVA) päätöksenteon valmistelussa

Johdanto

Kunnallishallinnossa tehtävät päätökset ovat usein mittavia ja laajoja, ja ne vaikuttavat merkittävästi kuntalaisiin ja kunnan talouteen. Siksi päättäjien tulee voida arvioida eri päätösvaihtoehtojen vaikutuksia kokonaisvaltaisesti ja pitkällä aikajänteellä.

Päätöksenteossa tarvitaan erilaisia päätösvaihtoehtoja, joista voidaan valita kuntalaisten näkökulmasta paras vaihtoehto. Päätösesitysten läpinäkyvyys ja avoimuus edellyttävät vaihtoehtoisia päätösesityksiä ja arvioita, miten nämä erilaiset päätökset vaikuttavat kuntaan ja kuntalaisten elämään.

Vaikutusten ennakoarvioinnilla kunnallisessa päätöksenteossa tarkoitetaan päätösesitysten vaikutusten arviointia etukäteen. Päätöksiä valmisteltaessa ja tehtäessä tulee ottaa huomioon, miten ne vaikuttavat kuntalaisiin, ympäristöön, organisaatioon ja henkilöstöön, talouteen sekä yritystoimintaan.

Ennakoarvioinnin tarpeellisuuden tunnistaminen

Ennakoarviointi tulee tehdä, kun

- päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä
- päätöksellä on laajakantoisia, välittömiä ja/tai pitkän aikavälin vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin, elinoloihin ja terveyteen
- päätöksellä on laajakantoisia, välittömiä ja/tai pitkän aikavälin vaikutuksia yritystoimintaan
- kyseessä on merkittävä muutos palveluissa tai kyseessä on uusi palveluiden järjestämistapa merkittävälle kokonaisuudelle

Päätöksen ennakoarvioinnin tarpeellisuudesta tekee kunnan johtoryhmä. Arvio tulee tehdä ennen valmistelun aloittamista. Vastuu tarvearvioinnin laadinnasta on valmistelijoilla ja esittelijöillä.

Vaikutusten ennakoarvioinnin laatiminen

Päätösten vaikutuksia tarkastellaan Juupajoen kunnan strategian mukaisesti kolmesta eri näkökulmista. Yhtenä vaihtoehtona tulee aina esittää ns. nollavaihtoehto, jossa kuvataan, mitä tapahtuu, jos asialle ei tehdä mitään. Nollavaihtoehdon rinnalle valmistellaan, vertailua varten, kaksi vaihtoehtoa, jotka kuvataan päätöksen perustelutekstissä tai erillisillä liitteillä.

Päätöksen vaikutusta tulee arvioida sekä lyhyellä (1-2 vuotta) että pitkällä aikajänteellä (3-5 vuotta) päätöksestä riippuen.

KUKOISTAVA YHTEISÖ (organisaatio- ja henkilöstövaikutukset)

Ihmisiin kohdistuvat sosiaaliset ja terveysvaikutukset ottaen huomioon eri ihmisryhmät kuten esimerkiksi sukupuoli, ikä, asuinpaikka, koulutus, työmarkkina-asema tms.

Tarkastellaan vaikutuksia organisaatioiden välisiin suhteisiin, tehtäviin ja menettelytapoihin. Lisäksi päätöksellä voi olla vaikutuksia esimerkiksi kunnan henkilöstön määrään, asemaan ja osallisuuteen.

HOUKUTTELEVA ASUINPAIKKA (kuntalaisvaikutukset ja ympäristövaikutukset)

Ympäristövaikutukset kohdistuvat esimerkiksi ihmisten elinoloihin, terveyteen ja viihtyvyyteen, luontoon tai ilmastoon. Päätöksen vaikutus voi aiheutua esimerkiksi luonnonvarojen ja energian käyttöön liittyvien päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttämisen muutoksesta tai liikkumis- ja liikenneratkaisuista.

ELINVOIMAISET PALVELUT (kuntalaisvaikutukset ja taloudelliset vaikutukset)

Taloudelliset vaikutukset kohdistuvat kunnan tuloihin ja menoihin, joko niitä lisäämällä tai vähentämällä. Päätökset voivat vaikuttaa myös väestöryhmien ja kotitalouksien asemaan ja käyttäytymiseen. Vaikutukset voivat olla myös välillisiä.

VAHVAT YRITYKSET (taloudelliset vaikutukset)

Yritysvaikutusten näkökulmasta arvioidaan muun muassa vaikutukset alueen vetovoimaan ja palvelurakenteeseen. Päätökset voivat koskea esimerkiksi strategian valmistelua, julkisia hankintoja, kaavoitusta, liikennettä tai palveluiden järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi

Arvioitava asia:

Arviointitaulukon merkkien selitykset:

- ++ Merkittävä ja/tai pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- 0 Neutraali vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- Merkittävä ja/tai pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Toimet			
Lisätiedot			

Lyhyen aikavälin vaikutukset

Kukoistava yhteisö			
Houkutteleva asuinpaikka			
Elinvoimaiset palvelut			
Vahvat yritykset			

Pitkän aikavälin vaikutukset

Kukoistava yhteisö			
Houkutteleva asuinpaikka			
Elinvoimaiset palvelut			
Vahvat yritykset			

Huomioitavia/ selvitettäviä asioita			
--	--	--	--